

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/33/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714213516
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5714213516.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej, sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci žalobcu: F. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/XX, XXX XX Y. Y., proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, zastúpenému JUDr. Jánom Havlátom, advokátom, Advokátskej kancelárie HAVLÁT & PARTNERS, so sídlom Rudnayovo nám. 1, 811 01 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o ochranu práv spotrebiteľa, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 15C/265/2014-343 zo dňa 09. 11. 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 15C/265/2014-343 zo dňa 09. 11. 2016 vo výrokoch I., II., III., IV. a VI. potvrdzuje.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Vo zvyšnej časti (t.j. vo výroku V.) zostáva rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 15C/265/2014-343 zo dňa 09. 11. 2016 nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 548,14 Eur zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500012558 zo dňa 08.06.2012 do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Zároveň týmto rozsudkom uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 233,93 Eur zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8200038646 zo dňa 26.05.2011 do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.). Výrokom III. súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 548,14 Eur zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500012557 zo dňa 08.06.2012 do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Napokon vo výroku IV. rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 633,11 Eur zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500013837 zo dňa 31.07.2012 do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok V.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 64% (výrok VI.).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia v podrobnostiach analyzoval jednotlivé spotrebiteľské zmluvy v kontexte ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pričom dospel k záveru o neplatnosti dojednaní o ročnej percentuálnej miery nákladov vo všetkých štyroch zmluvách, v dôsledku čoho sa poskytnuté úvery považujú za bezúročné a bez poplatkov. Žalovaný vniesol v spore námietku premlčania, ktorú súd prvej inštancie posúdil ako čiastočne dôvodnú podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Vychádzal z toho, že vydania bezdôvodného obohatenia sa mohol žalobca domáhať v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť odo dňa poskytnutia plnenia žalobcom žalovanému. Keďže žaloba bola podaná dňa 09.10.2014,

nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v súvislosti s platbami realizovanými pred 09.10.2012 je premlčaný. V závere odôvodnenia rozhodnutia okresný súd hodnotil neopodstatnenosť návrhu na vyslovenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny a zmietnutia žaloby.

4. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, pretože v ňom okresný súd neodôvodnil podstatné tvrdenia, na ktorých založil svoj rozsudok a súčasne sa nevysporiadal s podstatnými argumentmi žalovaného. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia sa súd nevysporiadal s námietkou premlčania vznesenou zo strany žalovaného, resp. s touto námietkou sa vysporiadal iba čiastočne, keďže na daný prípad neaplikoval aj ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Prvoinštančný súd založil svoj právny záver na neopodstatnenosti premlčacej námietky uplatnenej žalovaným v tom zmysle, že subjektívne premlčacia doba začala plynúť až v momente, kedy sa žalobca o dôvode neplatnosti dozvedel, ktorý mal podľa súdom vysloveného právneho záveru nastať až v momente vyhodnotenia zmlúv na spotrebiteľskom združení HOOS. Pre počiatok behu premlčacej lehoty je v tomto prípade rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade preukázateľne dozvedel o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia vtedy, ak má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného. Ak by bol správny záver okresného súdu o tom, že tu nedošlo k zmluvnému konsenzu o ročnej percentuálnej miere nákladov, potom nemohlo dôjsť ani len k uzavretiu zmluvy. Nie je teda možné, aby bola neexistujúca zmluva neplatná. Podľa mienky odvolateľa okresný súd pochybil, keď neaplikoval ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Záver súdu o neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere ako celku je v rozpore s eurokonformným výkladom relevantných ustanovení právnych noriem upravujúcich ochranu spotrebiteľa. Prvoinštančný súd svojím postupom nastolil de facto nespravodlivý stav, kedy žalovaný napriek tomu, že žalobcovi poskytol riadne a včas peňažné prostriedky, tieto mali byť poskytnuté bezodplatne. Napadnutým rozsudkom sa tak vychýľuje nerovnováha smerom k žalobcovi, a to bez akéhokoľvek právneho opodstatnenia, keďže nie je a nikdy nebolo cieľom právnej ochrany spotrebiteľa umožniť spotrebiteľom prijímať akékoľvek plnenia bezodplatne. Napokon odvolateľ poukázal na znenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ktoré reguluje výšku odplaty za poskytnutie finančných prostriedkov a ktorú treba hodnotiť vždy v kontexte konkrétneho prípadu. Okresný súd poukázal na priemerné úrokové miery z úverov poskytovaných obchodnými bankami (13%) a tvrdil, že odplata poskytnutého úveru podstatne prevyšuje obvyklú odplatu v bankách, z čoho zrejme odvodil aj záver o tom, že výška odplaty je v rozpore s dobrými mravmi. Nakoľko je žalovaný nebankovým subjektom, porovnávanie výšky zmluvných úrokov výlučne s výškou úrokov úverov poskytovaných komerčnými bankami nie je relevantné a nemá oporu ani v právnej úprave.

5. Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

6. V podrobnostiach poukázal na obsah argumentácie okresného súdu formulovanej v rozsudku.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP toto rozhodnutie v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil vo výrokoch I., II., III., IV. a IV. ako vecne správne.

8. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

9. Navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej

povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

10. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu.

11. Skutočnosti a dôkazy, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie nemožno v zásade pred odvolacím súdom uplatniť (výnimky formuluje ustanovenie § 366 CSP). V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a strana môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvoinštančného súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvoinštančnom konaní neboli produkované.

12. Odvolací súd poukazuje na zodpovednosť žalobcu za obsahové vymedzenie svojho odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). V tejto súvislosti je zjavné, že, hmotno-právne odvolacie dôvody nekorešpondujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. V odvolaní žalobcu niet jedinej zmienky (tobôž protiargumentácie) vo vzťahu k argumentácii okresného súdu obsiahnutej v napadnutom rozhodnutí. Odvolací súd nie je oprávnený preskúmať prvoinštančné rozhodnutie na základe iných, než stranou sporu v odvolaní vznesených námietok.

12. Z obsahu podaného opravného prostriedku krajský súd zistil, že odvolateľ ním nijako nespochybnil závery vyslovené súdom prvej inštancie k relevantným právnym otázkam. Napadnuté rozhodnutie bolo odôvodnené podrobne, vyčerpávajúco a poskytlo odpovede na všetky podstatné právne otázky vznesené procesnými stranami v priebehu konania. Okresný súd neposúdil sporné zmluvy ako neplatné v celosti, ale v dôsledku absencie dohody o ročnej percentuálnej miere nákladov považoval úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ ide o otázku premlčania, v rozhodnutí boli zreteľne uvedené ustanovenia § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ako aj ich výklad v kontexte posudzovanej veci. Počiatok plynutia premlčacej doby bol určený na moment, kedy žalobca vykonal jednotlivé splátky v prospech žalovaného, nie od času, kedy bola zmluva posúdená spotrebiteľským združením, ako to nesprávne uviedol odvolateľ. Okresný súd v rozhodnutí neposudzoval výšku a správnosť úrokových sadzieb, pretože v dôsledku vyslovenia názoru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru žalovanému nepatrili žiadne úroky, z ktorého dôvodu nebolo namieste posudzovať ich rozsah.

13. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobu žalobcu považoval za čiastočne dôvodnú a ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých ostatných vykonaných dôkazov. Okresný súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 191 ods. 1 CSP, súčasne spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil stranám sporu realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu strán, ako aj meritum veci. Po vykonaní a vyhodnení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 220 až § 222 CSP, aj správne a presvedčivo odôvodnil. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (teraz strany sporu - poznámka odvolacieho súdu), ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez

toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 115/2003). Námieta žalovaného o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia je preto nedôvodná.

14. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej (t.j. vo výrokoch I., II., III. a IV.) ako vecne správny potvrdil.

15. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania (výrok VI.), ktorý plne zodpovedá ust. § 255 ods. 1 CSP a pomeru úspechu procesných strán v spore.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalovanému, ktorý vo veci úspech nemal. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Vo zvyšnej časti (t.j. vo výroku V.), ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol, zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

18. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).